

Vladimír Neff

český spisovatel

* 13. 6. 1909 Praha, + 2. 7. 1983 tamtéž

Vladimír Neff byl výjimečným a pilným vypravěčem s velkým epickým rozmachem vynalézavě fabulovaných románových kronik. V lepší části jeho díla je rozpoznatelná polemika s měšťáctvím, jeho prostředností a přizpůsobivostí.

Pocházel z pražské patricijské rodiny, dostalo se mu studií na gymnáziu v Ženevě, pracoval ve skladu porcelánu ve Vídni, byl volontérem v obchodním domě v Brémách, pak cizojazyčným lektorem v pražském nakladatelství Melantrich a od roku 1939 spisovatelem z povolání.

Do literatury vstoupil ve druhé polovině 30. let detektivními parodiemi a aktuální politickou satirou. Avšak prvním výrazným úspěchem se stal psychologický román Třináctá komnata (1944, v roce 1968 zfilmován O. Vávrou), v jehož příběhu dětských hrdinů, odkrývajících záhady citového života, se projevila jeho schopnost vést bohatě větvený děj, a vytvářet tak sugestivní čtenářskou atmosféru. Následovala hutná novela vypjaté vášně Marie a zahradník (1945), umístěná, tak jako předchozí román, do prostředí pražské Kamy. Za okupace Neff pracoval na popularizujícím slovníkovém výkladu dějin filosofie Filosofický slovník pro samouky neboli Antigorgias, jenž vyšel na samém sklonku období, kdy byl ještě pluralitní výklad možný - roku 1948.

Zglajchšaltované literární produkci počátku 50. let se poněkud vymyká Neffův ironicko-historický, spíše vančurovský než jiráskovský román Srpnovští páni (1953): spojil zde dokonalou znalost středověkých reálií s parodií historických žánrů, pod čímž je patrný pokus upozornit na otázky lidské svobody versus determinovanosti. Neff potom pracoval na ambiciózním a v kontextu české prózy výjimečném projektu - pentalogii, zachycující kronikářskou formou vzestup dvou pražských měšťanských dynastií od pádu Bachova absolutismu až po rok 1945. První díl, Sňatky z rozumu, vyšel roku 1957 a pak následovaly: Císařské fialky (1958), Zlá krev (1959), Veselá vdova (1961) a Královský vozataj (1963). V roce 1967 Neff zkarikoval v románu Trampoty pana Humbla typ českého maloměšťáka, jehož vždy přizpůsobivá, kolaborantská duše se tu demaskuje v sebeomluvné zpovědi. Marný tajtrlík - svatoušek - pokrytec - denunciant - vědomý vrah, to je crescendo či vlastně decrescendo Humblova růstu, napsal o Neffově románu V. Černý. V 70. letech, kdy závažnější látky nebyly pro oficiálně vydávaného spisovatele na pořadu dne, se Neff znovu pokusil oživit historicko-romaneskní žánr v trilogii o neohroženém Petru Kukaňovi z Kukaně: Královny nemají nohy (1973), Prsten Borgiů (1975) a Krásná čarodějka (1980).

Zdroj: <http://www.libri.cz/databaze/kalendarium/>